

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	6
7.	DENETİM BULGULARI.....	7

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: GAP BKİB Personel Sayıları.....	2
Tablo 2: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme.....	3
Tablo 3: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri Tahmin ve Gerçekleşme.....	3
Tablo 4: 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	3
Tablo 5: GAP BKİB'nin 2021 Yılı Bütçesi Sermaye Transferleri Tertibinde Bulunan Ödeneğin Kullanım Tablosu	8

KISALTMALAR

DAP	: Dođu Anadolu Projesi
DOKAP	: Dođu Karadeniz Projesi
GAP	: GÜney Dođu Anadolu Projesi
GAP BKİB	: GÜney Dođu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KOP	: Konya Ovası Projesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Sermaye Transferi Ödeneklerinin Bakanlık Tarafından Bölge Kalkınma İdaresine Zamanında Gönderilmemesinin Proje Yürütümlerine İlişkin Temel İlkelerle Çelişen Uygulamalara ve Olumsuzluklara Neden Olması:

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

GAP Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİB) 388 sayılı “*GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname*” ile Başbakanlığa bağlı olarak kurulan tüzel kişiliğe sahip bir kurumdur.

GAP BKİB 388 sayılı KHK gereğince 15 yıl için kurulmuş olup, görev süresi en son 16.10.2019 tarih, 1664 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 31.12.2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

İdare, 09.07.2018 tarihli 703 sayılı KHK'nın 146'ncı maddesinin (a) bendi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlanmış olup, görev ve hizmet tanımlamalarında değişiklik olmadan görevine devam etmektedir.

388 sayılı Kararnamede İdarenin kuruluş amacı;

- Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Batman ve Kilis illerini içine alan GAP bölgesi için gerekli araştırma ve uygulama projelerini yapmak ve yaptırmak,

- Bölge içindeki faaliyetleri yönlendirmek, uygulamasını değerlendirmek ve takip etmek,

- Bölgede uzun vadeli planlar ve yıllık programlar muvacehesinde süratle kalkınmayı sağlamak için tarım, madencilik, imalat sanayi, enerji, ulaştırma, haberleşme, inşaat, turizm gibi kamu hizmetleri, beşeri kaynaklar, sosyal ekonomi, bilim araştırma, geliştirme ve teknoloji, çevre ve şehircilik, bölge geliştirme ve kültür sektörlerinde yapılacak yatırımlar konusunda çalışmalarda bulunmak, çalışmalarını yönlendirmek, koordinasyonu ve uygulamaların gerçekleşmesini sağlamak,

- Bölgede sektörler arası entegrasyonu sağlayacak şekilde bölge planlamasını gerçekleştirmek,

- Bölgede kaynakların kullanılması, dış ekonomik ilişkiler, finansman dengesi, krediler, bankalar, fiyatlar ve sermaye piyasası konularında gerekli çalışmaları yapmak,

- Nazım ve uygulama imar plânlarını yapmak veya yaptırmak,

- Yol, su, elektrik, kanalizasyon ile konut, sanayi ve ulaştırma hizmetlerini yürütmek,

- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü bina ve tesislerin yapılmasında koordinasyonu sağlamak,

• Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordine edilerek halkın tarımsal alan dahil her konuda eğitim düzeyinin yükseltilmesini ve her derecedeki eğitim kurumlarının açılmasını sağlamak,

• Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, kalkınma ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,

• Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca bu konuda verilecek diğer görevleri yapmak olarak belirlenmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, merkez teşkilatı ve Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır. Merkez teşkilatında iki Başkan Yardımcılığı ve bunlara bağlı yedi genel korrdinatörlük bulunmakta ve iç denetim ile hukuk birimi direkt Başkana bağlı olarak görev yapmaktadır. Bölge müdürlüğünde ise iki alt müdürlük bulunmaktadır.

GAP BKİB, 347 çalışmanı ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Çalışanların istihdam statüsüne göre dağılımını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: GAP BKİB Personel Sayıları

Memur	388 KHK Uyarınca Sözleşmeli Uzman/Bilgisayar İşletmeni	Sürekli İşçi	Geçici İşçi
36	29	198	84
Toplam personel sayısı: 347			

1.3. Mali Yapı

GAP BKİB, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelde, "Özel Bütçeli Diğer İdareler" arasında sayılan, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı tüzel kişiliğe sahip, özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlığın bütçesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinin transfer kısmında GAP BKİB için ayrılan ödenekten oluşmaktadır.

388 sayılı KHK'nin 7'nci maddesinde kurumun gelirleri;

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekler,
- Her türlü yardım, kredi, hibe ve bağışlar,

- Faiz, hizmet, kira gelirleri ile sair gelirler

olarak belirtilmiş olup, her türlü giderler bu gelirlerden karşılanmaktadır. İdarenin bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme

E. Kod	Gelirler	Tahmin TL	Tahsilat TL	Gerçekleşme %
01	Vergi Gelirleri			
02	Sosyal Güvenlik Gelirleri	-	-	
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.000,00	-	-
04	Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	93.600.000,00	94.599.600,00	101,1
05	Diğer Gelirler	1.015.000,00	1.594.321,98	157,1
06	Sermaye Gelirleri	-	-	-
08	Alacaklardan Tahsilat		-	-
09	Red ve İadeler (-)	-	-	-
	TOPLAM	94.616.000,00	96.193.921,98	101,7

2021 yılında 94.616.000 TL bütçe geliri tahmin edilmiş olup, dönem sonu itibarıyla bütçe geliri 96.193.921,98 TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri Tahmin ve Gerçekleşme

E.Kod	Bütçe Tertibi Adı	Ödenek Tutarı (TL)	Kullanılan Ödenek Tutarı (TL)	Gerçekleşme (%)
01	Personel Giderleri	35.950.100,00	35.906.357,99	99,9
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	7.109.600,00	7.050.310,21	99,2
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	11.294.000	9.157.802,82	81,1
05	Cari Transferler	520.300,00	458.491,48	88,1
06	Sermaye Giderleri	17.252.000,00	17.099.159,88	
07	Sermaye Transferleri	32.684.000	32.651.782,00	99,9
	TOPLAM	104.810.000	102.323.904,38	97,6

2021 yılında 104.810.000 TL bütçe gideri tahmin edilmiş olup, dönem sonu itibarıyla bütçe gideri 102.323.904,38 TL olarak gerçekleşmiştir. Kullanılan ödeneğin %67'si İdarenin personel giderleri ve sermaye transferlerinde kullanılmıştır.

GAP BKİB gelir ve giderleri ile faaliyet sonucu ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu
101.968.684,53	96.220.176,96	-	96.220.176,96	-5.748.507,57

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurum, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, muhasebe işlemlerini ve raporlamasını Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre gerçekleştirmekte Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi Sistemi kullanılarak muhasebe işlemleri kayıt altına alınmaktadır.

Kurum bütçesi analitik bütçe sınıflandırma esaslarına göre gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli,
- Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan;

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

GAP BKİB'nin, ilgili mevzuat çerçevesinde Stratejik Planı, Performans Programı ve Faaliyet Raporları hazırladığı ve bunların web sayfasında yayımlandığı; personelden imzalı Etik Sözleşmelerin alınarak dosyalarına konulduğu; faaliyet raporlarında Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanının alındığı görülmüştür.

GAP BKİB'de İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulamamış, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı yapılamamıştır. 2021 yılında GAP BKİB, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İç Denetim Birimi Başkanlığının danışmanlığında İç Kontrol Birimi oluşturma çalışmalarına başlamıştır. 5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince kurulması gereken ve iç kontrolün bir parçası olan İç denetim faaliyetini yürütecek İç Denetim Birimi oluşturulmuş ancak denetçi ataması yapılmadığından herhangi bir faaliyet gerçekleştirilmemiştir.

GAP BKİB organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar Teşkilat Yönergesi ile belirlenmiştir. İş akış süreç formlarını hazırlama çalışmalarına başlanmış, İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koordinatörlüğü ile İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü'nün İş Akış Süreçleri henüz bitmemiş olup, çalışmalar devam etmektedir

GAP BKİB'nin yukarıda anılan, iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, İç Kontrol Uyum Eylem Planı Mevzuatı dahilinde Kurum İç Kontrol Sisteminin tam anlamıyla tamamlanamadığı, ancak bazı faaliyetlerin yürütüldüğü görülmüştür. Süreli ve küçük ölçekli bir Kurum olmasından da kaynaklı olarak; kurumsal risklerin belirlenmediği gibi iç kontrol sistemi gelişiminin düşük seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının yerleşmediği, uygulamada bu alanlarda geliştirilmesi gereken alanlar bulunduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Sermaye Transferi Ödeneklerinin Bakanlık Tarafından Bölge Kalkınma İdaresine Zamanında Gönderilmemesinin Proje Yürütümlerine İlişkin Temel İlkelerle Çelişen Uygulamalara ve Olumsuzluklara Neden Olması:

Transfer ödeneklerini gönderme süreçlerindeki aksamalardan dolayı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Bölge Kalkınma İdaresine ödenek aktarımının gecikmesi ve bu nedenle de, Kalkınma İdaresinin proje yürütücülerine hakediş bazında, iş yapıldıkça gerçekleşmesi gereken ödenek aktarımlarını, istisnai durumlarda kullanılması gereken yöntemler devreye sokularak defaten yapmak zorunda kalınması ve bazı proje hesaplarındaki paraların Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği hükümlerine göre işletilerek nemalandırılmaması proje yürütümlerinde aksamalara neden olmaktadır.

2021 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu E-Cetveli 18 inci sırasında; Başkanlıkların bütçelerinin (07.01) ekonomik kodlarını içeren tertiplerinde yer alan ödeneklerin; belirtilen proje ve faaliyetler ile bölgelerin gelişme potansiyelini artırmaya ve kalkınmasına katkı sağlayacak araştırmalar ve etüd projeler için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kullanılacağı belirtilmiştir.

Bütçe Kanunu'nun belirtilen hükmü gereğince, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 2021

yılı için hazırlanan “2021 Yılı Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıkları Tarafından Sermaye Transferi Ödeneklerinin Kullanılması, İzlenmesi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar” 11.03.2021 tarihinde yayımlanarak uygulamaya konulmuştur.

Usul ve Esasların yayımından sonra, Başkanlıkça 15.04.2021, 06.08.2021 ve 19.11.2021 tarihli yazılar ile belirlenen alt projeler için Bakan oluru almak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına yazı yazılmış, 27.04.2021, 23.08.2021 ve 13.12.2021 tarihli Bakan oluruyla ilgili ödenekler kullanılabilir hale gelmiştir. Belirtilen Bakan olurları sonrasında Başkanlığa ödeneklerin ancak Ağustos-Aralık aylarında peyderpey aktarılabildiği görülmüştür.

Başkanlığın 2021 yılı bütçesi (07.1) sermaye transferleri ödeneklerinin kullanımına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5:GAP BKİB’nin 2021 Yılı Bütçesi Sermaye Transferleri Tertibinde Bulunan Ödenegin Kullanım Tablosu

Projeler (TL)	2021 yılı Bütçeyle Verilen Ödenek	Proje Hesabına Aktarılan Toplam Tutar	31.12.2021 Harcanan Tutar	31.12.2021 Kalan Tutar
Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi	1.322.560	1.300.000		1.300.000
GAP Bölgesinde Hassas Tarım ve Sürdürülebilir Uygulamaların Yaygınlaştırılması	1.850.939	1.850.939		1.850.939
GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi	5.179.843	5.179.843	319.961	4.859.882
Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi	597.000	597.000	597.000	0
Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayide Entegre Kaynak Verimliliği Projesi	2.143.531	2.134.000		2.134.000
Tarımsal Altyapısının Geliştirilmesi	12.795.127	12.795.000		12.795.000
Tekstil Sektörünün Geliştirilmesi için Ara Eleman Yetiştirilmesi	1.000.000	1.000.000		1.000.000
Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Projesi	1.195.000	1.195.000		1.195.000
Zerzevan Kalesi Ziyaretçi Karşılama Merkezi Projesi	4.500.000	4.500.000		4.500.000
Soyut ve Somut Kültürel Mirasın Korunması Projesi	2.100.000	2.100.000	699.150	1.400.850
TOPLAM	32.684.000	32.651.782	1.616.111	31.035.671

2021 yılı Yatırım Programında üç ana program hariç tüm programların 2021 yılında başlayıp biteceği öngörülmüştür. Oysa yukarıdaki tablodan görüleceği üzere, 2021 yılında tahsis edilen toplam 32.684.000 TL ödeneğin 32.651.782 TL’si usul ve esasların istisnai

hükümlerinden yararlanılarak açılan proje hesaplarına defaten aktarılmıştır. Projeler incelendiğinde bazı Genel Koordinatörlüklerde proje hesaplarında bulunan tutarların vadeli hesaplarda değerlendirilmesinin sağlandığı, bazı genel Koordinatörlüklerde ise vadesiz hesapta uzun süreler bekleyen tutarlar olduğu görülmüştür. Aktarılan tutarların sadece %4,9'u projeler için gerçek harcamaya dönüşmüş, kalan tutar ise gelecek yıllarda kullanılmak üzere ilgili hesaplarda bekletilmektedir. Takip eden yıllarda projeler gerçekleştirildikçe uygulayıcı kuruluşlar tarafından hakediş ödemeleri yapılmakta ve bu süreç yaklaşık 2-3 yıl sürmektedir.

Proje ödeneklerinin aktarımı ve kullanılmasına ilişkin son üç yıllık dönem verilerinin incelenmesinde, transfer ödeneklerinin kullanımına ilişkin Usul ve Esasların Bakanlıkça belirlenmesi, Kalkınma İdaresinin alt projeler için Bakan oluru almasını takiben Bakanlıkça ödeneğin Kalkınma İdaresine gönderilmesinin ilgili yılın sonlarını bulduğu görülmektedir.

Kalkınma İdaresinin proje yürütücüsü kurumlara ödeneği aktarımı Usul ve Esasların 9/(4) maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, proje hesabına nakit aktarımının yapılabilmesi için uygulayıcı kuruluşun ilgili ödemeye ilişkin protokolde belirtilen ve tabi olduğu mevzuat gereğince hazırlayacağı ödeme evraklarını İdareye sunması ve İdarece, gerekli inceleme sonucunda uygun görmesi halinde talep edilen tutarın proje hesabına aktararak harcamaya onay verilmesi gerekmektedir.

Ancak, Kalkınma İdaresi, yukarıda açıklanan süreçler sonunda Bakanlıkça ödeneğin geç gönderilebilmesi nedeniyle, Usul ve Esasların yukarıda belirtilen 9/(4) maddesindeki koşullar yerine getirilmeden, yine aynı Esasların 9/(14) maddesinde yer alan; *“İdare ve uygulayıcı kuruluş arasında protokolü imzalanmış ve uygulayıcı kuruluş tarafından ihale süreci başlatılmış ancak yılı içerisinde tamamlanamayacağı öngörülen projelerin ödeneği, yılı içerisinde uygulayıcı kuruluşun proje hesabına ertesi yıllarda kullanılmak üzere defaten blokeli olarak aktarılabilir”* şeklindeki, ödeneğin tenkisini önleme amaçlı istisnai düzenlemeye dayanarak ilgili proje hesaplarına tüm ödeneği defaten aktarmak zorunda kalmaktadır.

Öncelikle bu uygulama, proje kapsamındaki işler gerçekleştirildikçe Kalkınma İdaresince proje hesabına ödeneğin aktarılması yönündeki asli düzenlemeye (9/4) aykırıdır ve istisnai koşullar için getirilen, özel düzenlemenin (9/14) genel uygulamaya dönüşmesi sonucunu doğurmaktadır.

Bunun ötesinde, uygulayıcı kuruluşun ilgili ödemeye ilişkin protokolde belirtilen ödeme evraklarını hazırlayıp Kalkınma İdaresine sunması ve İdarece, gerekli inceleme sonucunda

talep edilen tutarı proje hesabına aktararak harcamaya onay vermesi süreçleri sonunda ödeneklerin ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca harcanması yukarıda örneklendiği üzere, yaklaşık 2-3 yıl sürmekte, bu süreçte proje hesaplarının Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği hükümlerine göre işletilmesi bazı hesaplarda sağlanmadığından ödenekler değer kaybına uğramakta, bu nedenle de projelerin küçülmesi ve zamanlama problemleri doğması gibi aksaklıklar yaşanmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, sermaye transferi ödeneklerinin kullanımının 2021 yılı Usul ve Esasları doğrultusunda yapıldığını, ancak Strateji Bütçe Başkanlığı tarafından sermaye transferi ödeneklerinin ilgili yıl içerisinde aylara bölünerek kurumların kullanımına açılmasından ötürü, yıl sonuna kadar uzayabildiği belirtilmiş ve proje hesaplarındaki paraların Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği hükümlerine göre işletilerek nemalandırılması hususuna dikkat edileceği ifade edilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına tahsis edilen ödeneklerin Yatırım Programına uygun olarak gerçekleştirilmesini teminen tüm süreçlerin yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>